

Prædiken Mariæ bebudelse, den 26. marts 2023 kl. 10
Salmer: 752, 441, 289, præd, 522, nadver, 803
Infomøde for evt. ny konfirmander

Evangelium: Lukas, 1, 26-38 (1. læsning Luk 1,46-55)

Da Lukas skrev den her historie, så vidste han jo ikke, hvad den ville blive brugt til.

Men den er blevet brugt til meget!

Den er både blevet brugt til at gøre Maria så overjordisk, så hun ikke er et menneske, men *samtidig* brugt til at gøre Maria til en føjelig kvinde. Og med hende som forbillede - selve guds moder- så er vi blevet formanet til, vi kvinder, at vi skal være føjelige. Lydige. Mor. En tålende mor, en lidende mor. En givende mor.

2000 års kvindesyn har lagt sig som lag-på-lag-på-lag ovenpå fortællingen, og derfor er det umuligt for os at høre fortællingen med åbent hjerte.

Hvad ville Lukas sige med den? Vi kan næsten ikke få fat i det. For der er så meget protest indeni, som melder sig – især mod det kvindesyn og den undertrykkelse som den katolske verden og den katolske kirke stadig står for. Dette ideal af den føjelige, rene kvinde, - prædiken af katolske præster.

Og det kvindesyn, ja, det overlevede fint den lutherske reformation. Det er først de sidste 100 år, der endelig er gået hul på oprøret.

Jeg vil alligevel prøve at tage fat i to ting, som jeg synes der er noget energi i. Til os, der lever nu. Noget fra selve fortællingen.

Den ene er, at hun får en opgave, men nægter!

Og den anden er, at den opgave hun får, den opfylder hun, -men ikke uden at protestere undervejs mange gange, og endda vende sig fra den.

Maria er ikke føjelig.

Lukas fortæller om den her opgave som en myte, med engel og budskaber. Hans første to kapitler er helt bevidst struktureret som en lille enhed med myteagtigt skær og salmer/digte lagt ind. Det er helt bevidst, for han vil drage os ind i noget, som fanger vores nysgerrighed. Han vil have os med ind i fortællingen, - som i et eventyr, hvor vi begynder at tænke med. Maria får besøg af en engel. Den siger, at hun er udvalgt. Hun skal føde et barn, og det skal være som gud.

Men hun siger nej. Hun vil ikke.

Vi hænger tit fast dér, hvor hun siger: ”jeg har jo ikke været sammen med en mand, så det kan jeg ikke.” Og så kører hele balladen om jomfrufødsler og anden overtro inde i vores hoved. Vi hænger os altså fast i hendes *begrundelse* for hvorfor hun siger nej,- og overser, at hun faktisk nægter.

Hun nægter og siger nej. Det her kan (og vil) jeg ikke!
Hun siger nej.

Og når jeg trækker det frem, så er det fordi, at her gør hun nøjagtig det samme som alle de store profeter fra det gamle testamente.

Alle de store profeter, der blev dyrket som vismænd, hver eneste en af dem sagde først nej, da de blev spurgt

om at sige højt, hvad gud ønsker. Og de gav alle sammen forskellige grunde til, at det kunne de ikke. Og alle sagde: ”find en anden; jeg er ikke værdig” Så Maria gør som dem. Hun siger nej; jeg kan ikke være den, gud skal bruge.

Måske havde Lukas den tanke at han ville gøre Maria til en, der er på linje med de gamle profeter? Løfte hende op i ”deres liga”. En, som voksede med opgaven, ligesom dem; en, som blev mere og mere markant, ligesom dem, - som blev selvstændig hen ad vejen, og endda gik i diskussion med gud. Talte gud imod. Ja, talte gud til rette.

Og det er det andet, hvor jeg synes, der ligger noget, som er relevant for os. Nemlig at når der fortælles om Maria hos Lukas -og hos de andre- så er hun ikke føjelig. Hun accepterer ikke uden videre, at den 12-årige Jesus bliver væk fra hende, fordi han syntes han burde være i templet hos sin ”sande far”. Og hun blander sig ved brylluppet i Kana, så Jesus *ord-ret* siger: ”Bland dig udenom – hvad rager det dig”. Og på et tidspunkt opsøger hun Jesus sammen med hans søskende og siger: ”vil du ikke nok komme hjem. Man siger, du er blevet vanvittig.”

Åh, den sorg, vrede og afmagt der er i de ord. Og til sidst, da han dør, da står hun på afstand. Hun har ikke været med til det sidste måltid; hun har ikke fået adgang. Hun står ved korset og ser på. En af evangelisterne forbarmer sig, - over os - og lader Jesus

sige: ”Maria, Johannes er nu din søn.” Og til Johannes: ”Maria er nu din mor.”

Så den føjelige unge kvinde, - hvor blev hun af?

Og var hun der overhovedet?

Hun sagde ja til opgaven, men først da englen havde sagt, at gud ville hjælpe hende undervejs, -være med hende og barnet. Men det ku’ godt være, at hun tvivlede på det hele, mange gange.

Jeg læste som 1. læsning i dag, den sang, eller det digt, som Lukas har lagt ind, lige efter at englen havde forladt Maria. Lukas har taget en kendt salme/digt og ladet Maria sige den.

Den er som en *udvidelse* af hendes svar. At nok ender hun med at sige ja til opgaven, men det *ja* gælder ikke hvad som helst.

I Marias lovsang kan vi se, at det ja gælder, når gud er den, der løfter de plagede og de fattige og de undertrykte op. Så vil hun gerne have tillid til gud. Gud som den, der trækker de hovmodige ned fra deres troner og splitter dem, så de ikke længere kan underkue andre. Det er *indholdet* i Marias lovsang.

Hun siger ikke ja til at blive mor, hvis gud er den, der tillader at fattige sulter og at mennesker jages rundt. Så allerede her, med dette digt, denne sang, da har hun skrevet en *programerklæring* for Jesus. Det er i hvert fald pointen hos Lukas.

Og så er der os. Som også får opgaver. Som også nægter eller nøler. Som også siger ja. Men ikke til hvad som helst.

Der kan være mange grunde til *at tøve med at sige ja*. Ja, til en kæreste at holde sammen fremover. Ja til at blive forældre. Ja, til den uddannelse eller det studie, ja til dét arbejde eller et andet. Ja til en opgave, til et ansvar.

Vi - og vores unge- kan have svært ved at vælge og sige ja.

For hvad nu, hvis man sagde ja til det forkerte? Og der så var noget bedre, man ikke fik mulighed for?

Vi bilder os selv ind, at vi nærmest kan vælge frit.

Selv om vi ved, at det er en illusion.

Og det er også ved at gå op for os, at lykken ikke ligger i, at der er meget, vi kan vælge imellem. Men den ligger i *at få truffet et valg*. Sige ja. Bestemme sig. Selv om vi først vægrer os.

Som når vi vælger et arbejde: så ved man, nu går mine kræfter og ydeevne i dén retning; ikke som en føjelig, tavs medarbejder, men som et menneske, der er med til at skabe den arbejdsplads, hvor jeg er.

Eller når vi vælger, hvem vi deler vores dagligdag med: vores venner, vores familie. Så er det her, jeg hører til.

Og dem, er jeg ansvarlig for – og jeg ved, de har mig i tankerne. Et sted at høre til. Der er andre steder, jeg ikke hører til, - og sådan er det.

Nogle gange vælger vi, andre gange bliver der valgt for os. Og jo ældre vi bliver, jo mere lærer vi, at der er vilkår, vi ikke selv har valgt. Men de sker. Og mange gange skal vi bare holde ud. Holde ved.

Det ja, vi måske nølede med at sige, til en opgave, til en livsopgave, til et menneske, i det ja, vil der være mange gange, hvor vi også siger: ”nej, nu er det nok!” Om det så er nok – nok til at gå eller nok til at få lavet om på tingene, det er forskelligt.

Det var det, som jeg i dag synes, at den lille fortælling om Marias bebudelse kan sige noget om.

Hun sagde ja, -men først nej. Hun tøvede som de store profeter. Og hun sagde først ja, da hun hørte, at gud ville hjælpe hende. Og så lagde hun selv programmet for det, hun havde sagt ja til: at gud må være den, der løfter alle fattige og undertrykte op fra deres elendighed – og kun har os mennesker til at gøre det.

Amen.